

ONKOLOJİK TEDAVİYE BAĞLI ARTERİYEL TROMBOZ

Can Baba ARIN¹

Tromboz, özellikle yaygın bir olay olan ateromatöz bir plak üzerinde meydana gelmesi ile örneklenir. Bu dizideki önemli adımlar şunları içerir: endotelial hücrelerin kaybı ve alttaki kollajenin açığa çıkarılması; trombosit yapışması ve aktivasyonu; çok katmanlı tromboz ile kısmi veya tam arter tıkanıklığı⁽¹⁾.

GİRİŞ

Arteriyel ve Venöz sistemde tromboz nedeni farklıdır. Arteriyel trombozun en önemli nedeni aterosklerozdur. Burada trombozun etiyolojisini oluşturan endotelial bozukluğu ve trombositler önemli rol oynar. Buna bağlı olarak akut koroner hastalık tablosu ve serebrovasküler olayları sık olarak görmekteyiz. Ancak hematolojik problemlerin oluşturduğu hastalıklar sonucu oluşan arteriyel tromboz azımsanmayacak derecede sık görülür. Bunlara neden olan ve klinikte nadir olarak karşımıza çıkarlar; hereditör trombofilik olaylar, vaskülitler, antifosfolipid antikor sendromu (APS), paroksizmal nokturnal hemoglobinüri (PNH), homosisteinemi, protein C, protein S eksikliği, faktör V ve faktör VIII eksikliği gibi. Klinikte sık olarak karşımıza çıkarlar ise, heparine bağlı trombotik trombositopeni (HIT), trombotik trombositopenik purpura (TTP) ve miyeloproliferatif hastalıklardır (MLD). Bunlar karşımıza arteriyel emboli şeklinde çıkarlar⁽²⁾.

Kanser ve arteriyel tromboemboli arasında önemli bir ilişki söz konusudur. Yaygın olarak kullanılan vasküler endotelial büyüme faktörü (VEGF) inhibitörleri daha önce 3,5 kat artmış miyokart enfarktüsü riski ve 1,8 kat artmış arteriyel tromboz riski ile ilişkili olduğu gösterilmiştir. VEGF inhibitörleri, nitrik oksit (NO) ve prostasiklin (PGI2) seviyelerini düşüren ve trombosit aktivasyonuna neden olan bir endotelial disfonksiyonunu indükler. Önceden koroner

¹ Uzm. Dr., SBÜ Siyami Ersek Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kardiyoloji Kliniği canbabaarin@yahoo.com

SONUÇ

Arteriyel trombozda önemli olan ondan korunmaktır. Bunun için; sigarayı bırakmak, özellikle kolesteroldan zengin diyeti bırakıp yerine Akdeniz diyetini esas almak ve egzersiz yapmak önerilir.

KAYNAKLAR

1. Cross S. (2018) Ischaemia, infarction and shock. Cross S. (Ed) Hematology: Underwood's Pathology: a Clinical Approach, 7th Edition (115-126) The Netherlands Elsevier.
2. Demirci C, Kara E, Ebinç S. *Türkiye Klinikleri J Hematol-Special Topics* 2016; 9 (4) 22
3. <https://www.who.int/data/stories/leading-causes-of-death-and-disability-2000-2019-a-visual-summary>
4. Libby P. (2018). The Vascular Biology of Atherosclerosis *Braunwald's Heart Disease: A Text-book of Cardiovascular Medicine* (11thEd, pp. 1544-1546) Philadelphia: Elsevier
5. Ronald H. (2017) Overwiev of Hemostasis and Thrombosis Benz E.(Ed) Hematology: Basic Principles and Practice 7th Edition (1831-1842) The Netherlands Elsevier .
6. Tunçay A, Cihan M, Akçalı Y.F. Venöz ve Arteriyel Trombozis Arasındaki İlişkinin Olası Klinik Sonuçları Damar Cer. Dergisi 2014; 23 (2) : 102-6 DOI: 10,9739/uvcd.2014-40479
7. Winther M, Lutgens E. The Link between Hematopoiesis and Atherosclerosis NEngl J Med 380;19 DOI:10,1056/NEJMcibr1901397
8. Kashi M, Jacquin A. Dakhil B. Severe arterial thrombosis associated with Covid-19 infection Thrombosis Research 192 (2020) 75-77
9. Ronald H. (2017) Antitrombotic Drugs Benz E.(Ed) Hematology: Basic Principles and Practice 7th Edition (2168-2188) The Netherlands Elsevier .
10. Billett H.(2008) Antiplatelet Agents and Arterial Thrombosis Cardiol Clin 26 (2008) 189-201. doi:10,1016/j.ccl.2007.12.007
11. Kullo J.Rooke W.Peripheral Artery Disease N Engl J Med 374;9 March 3, 2016